ЗАВРШНИ НАРАТИВНИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОЈЕКТА

Назив пројекта: Борба против корупције у фокусу младих
Корисник: Удружење Ужички центар за људска права и демократију
Контакт особа: Драгомир Поп-Митић, председник УО
Датум почетка пројекта: 1-7-2024
Трајање пројекта: 1.јул 2024 - 30.јун 2025
Период на који се извештај односи: 1.јул 2024- 30.јун 2025
Укупни буџет пројекта: 1.992.000 РСД
Укупна утрошена средства: 1.906.857 РСД
Кратак опис управљачке структуре пројекта: **Кординатор пројкета – Драгомир Поп-Митић, дипломирани правник, председник УО Ужичког центар за људска права и демократију** **Кординаторка едукативног програма – Гордана Савић, чланица УО Ужичког центар за људска права и демократију**

Кратак опис пројектних активности (фокус треба да буде на томе шта је пројектом реализовано, а не како). **1. Припремне активности** **2. Истраживање ставова младих о корупцији** **3. Реализација едукативних активности** **4. Активности отварања локалног дијалога о корупцији у заједници** **5. Промоција и дисеминација пројектних активности и резултата**
Кратак опис циљева пројекта и остварених резултата **Подићи ниво знања и информисаности ученика/ца основних и средњих школа и студената/кињa у Ужицу о штетном утицају корупције на квалитет живота у заједници кроз едукацију о корупцији.** **Упознати локалне актере о улози младих (ученике/це основних и средњих школа, студенате/киње) у изградњи солидарног друштва развијањем праксе локалног дијалога уз пуно поштовање родне равноправности и недискриминације.**

Постигнути резулати по предвиђеним активностима

1. Припремне активности

На почетку пројекта је успостављен пројектни који су сачињавали представници Ужичког центра и чланица Тела за родну равноправност Града Ужица, Гордана Савић и Драгомир Поп-Митић, члан Тела за праћење ЛАП-а Матија Матовић, директор ТВ 5 Ужице Илија Петронијевић.

Инфомративни састанци су одржани са представницима локалне самоуправе и представицима основних и средњих школа, који су дали пуну подршку реализацији пројекта.

3.септембра 2024. године одржан је састанак представницима основних и средњих школа на коме су присуствовали преставници ОШ Слободан Секулић, ОШ Алекса Дејовић, ОШ Миодраг Миловаовић Луне, ОШ Нада Матић, ОШ Богосав Јанковић,Кремна, ОШ Миодраг В Матић, ОШ Нада Матић, Прва основна школо Краља Петра, Техничка школа Ужице, Ужичка гимназија, Техничка школа Радоје Љубичић, Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању Ужице. На састанку је представљен пројекат, важност теме,циљеви,активности, временски оквири као и значај едукације младих о корупцији и утицају корупције на деградацију друштва. Сви присутни си дали подршку реализацији пројекта, а договорено је да динамику едукације представници Ужичког центра договарају са представницима сваке школе посебно.

Пуну подршку за реализацију пројекта је дао члан градског већа Миодраг Петковић, који је изражио жељу да се и лично укључи у реализацију едукативних радионица.

.

2. Истраживање ставова младих о корупцији

Током реализације пројекта дистрибуирано је 2000 анкетних листића, од којих је добијено натраг 629 листића који су били употребљиви. Резулати анкета су следећи:

Питање бр 1. "Да ли сматрате да су млади довољно информисани о проблему корупције?"

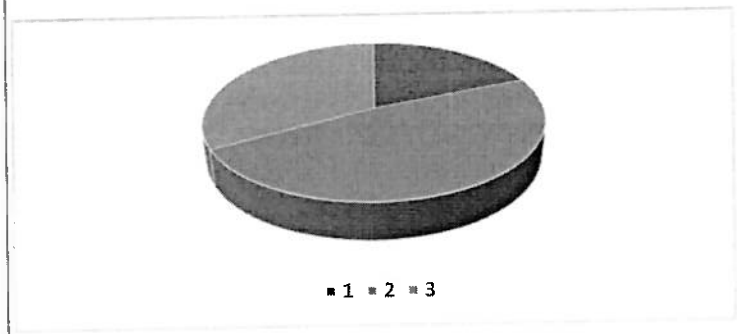

да 19.23% не 48.17% не знам 32.60%

Питање бр 2.

Како бисте оценили сопствено знање о корупцији?

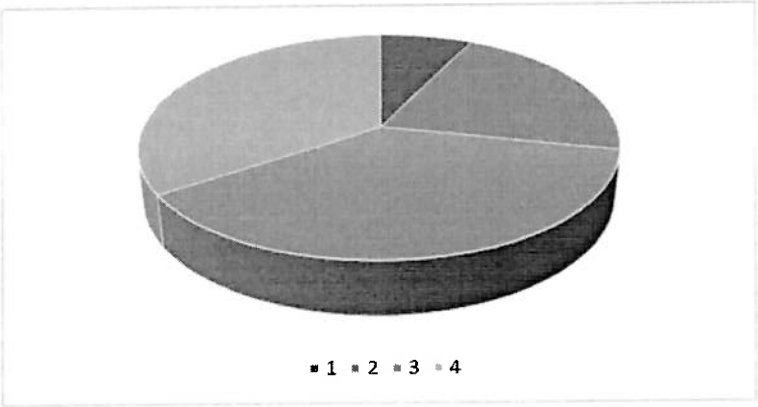

Веома добро 6.04% Добро 17.49% Просечно 31.00% Слабо 28.30

Питање бр 3. "3. Да ли мислите да корупција утиче на ваше животне могућности (образовање, запошљавање, итд.)?"

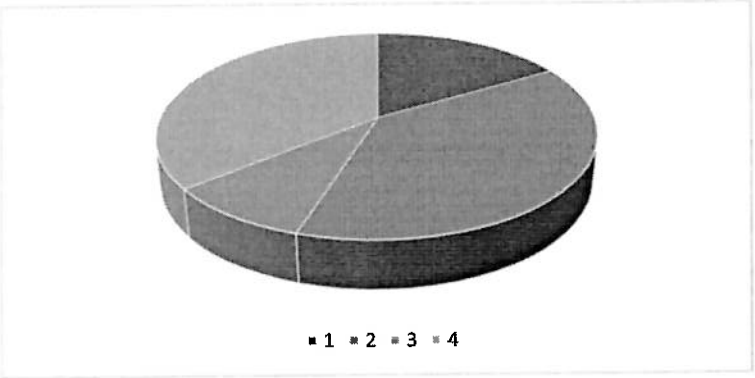

Веома утиче 16.85% Утиче 38.15% Не утиче 9.38% не знам 35.62%

Питање бр. 4 Да ли верујете да су власти довољно ангажоване у борби против корупције?

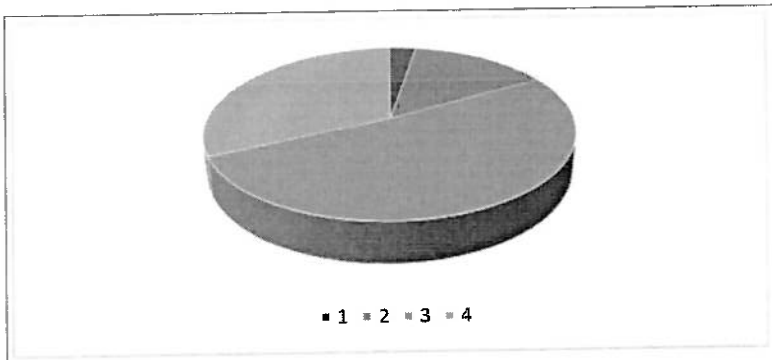

Да,веома верујем 2.70% Верујем 14.31% Не верујем 51.51% Не знам 31.48%

Питање бр.5. Колико је важно да млади знају шта су узроци а шта последице корупције у друштву?

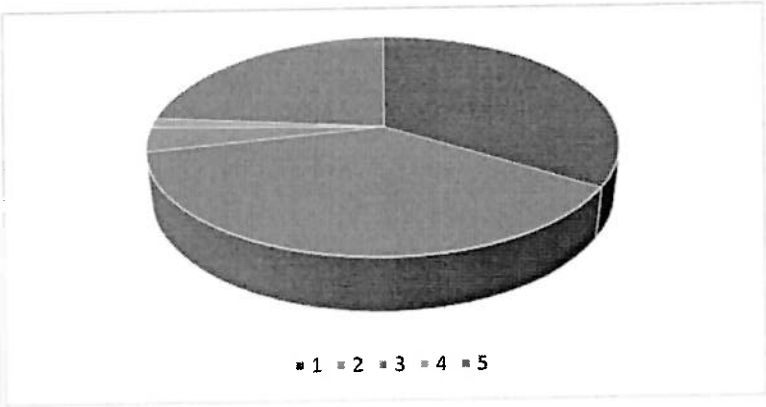

Веома важно 34.02% Важно 37.84% Није важно 3.50% Уопште није важно 1.43%

Не знам 23.21%

Питање бр. 6. Да ли сте икада лично искусили или посматрали ситуацију која би се могла сматрати корупцијом?

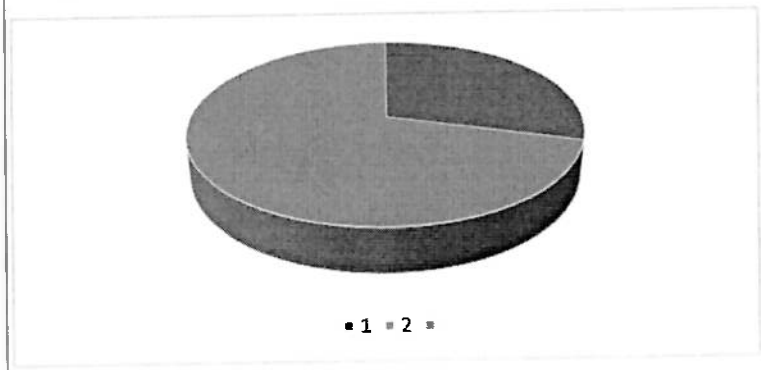

Да 29.41% Не 70.59 %

Питање бр. 7.Како бисте описали своје искуство са корупцијом, ако сте се сусрели са њом?

Неки од одговора:

Јако је слабо моје искуство, али сам свесна да је свеприсутна и веома утиче на живот младих поготово у нашој земљи.

Мислим да је корупција нешто везано за власт, што можда утиче лоше и на власт и на људе и треба да се боримо против тога.

Описао бих то тако што не могу ништа урадити ако немам везу.

У медицини сам се сусрела више пута. У том моменту нисам ни размишљала о ситуацији јер је здравље у питању, након одређеног времена, другачије бих реаговала на исту ситуацију.

Неправда начињена према појединцу или групи људи јер је неко на већој позицији друштвене хијерархије.

Негативно, јак осећај неправде.

Описао бих га као веома неправедно и фрустрирајузће. Не дешава се ретко, већ насупрот, веома често. Волела бих кад би се сви третирали равноправно и кад не би било битно ко си и да ли га приватно познају. Надам се да ће неко ово узети у обзир,а ли не мислим да ће се то десити.

Питање бр 8. Предложите теме у области корупције вас највише занимају и у којим би темама учествовали на обукама? (Молимо вас да означите све што вас занима).

Више понуђених одговора

Превенција корупције - 208

Јавне финасије - 200

Улога медија у борби против корупције – 169

Грађански активизам - 165

Етика и морал у јавном сектору - 107

3. Реализација едукативних активности

Према плану реализације дефинисаном у припремном периоду припремљен је пролагођен дизајн радионица за основе и средње школе које су се реализовале интерактивном методологијим која подразумева искуствено учење, које су имале фокус на корупцију- појам и облици; јавне финасије и корупција; утицај кортупције на родну равноправност; партиципативни механизми у борби против корупције. Циљеви радионица су били:

1. Повећање нивоа знања младих о феномену корупције (суштина, узроци, последице);

2. Информисати младе о значају и функционисању буџетског процеса

Учесници радионице су интерактвном методом упозанати са темама:

1. Корупција, њени узроци и последице
2. Функционисање и значај локалног буџета
3. Актери корупције
4. Појам родне равноправностри и утицају корупције на неједнакост у друштву
5. Појам и сврха партиципације у спречавању корупције
6. Евалуација и сумирање

Учесницима/цама је на почетку сваке радионице подељен промотивни материјал (свеска и оловка). Радионице су реализоване у следећим школама:

26.11.2024 Саобраћајна школа Ужице, на радионици је било присутно 11 ученица).

26.11.2024 Саобраћајна школа Ужице, на радионици је било присутно 24 ученика/ца(18 ученица и 6 ученика).

27.11.2024 Основна школа Душан Јерковић Ужице , на радионици је било присутно 25 ученика/ца (од укупног броја 13 је девојкчица и 12 дечака).

27.11.2024 Основна школа Душан Јерковић Ужице, на радионици је било присутно 21 ученик/ца (од укупног броја 9 је девојчица и 12 дечака).

28.11.2024. Уметничка школа, Ужице, на радионици је било присутно 28 ученик/ца (од укупног броја 19 је ученица и 9 ученика).

28.11.2024. Уметничка школа, Ужице, на радионици је било присутно 25 ученик/ца (од укупног броја 20 је ученица и 5 ученика).

06.12.2024 Основна школа Борисав Јанковић село Кремна, радионици је присустовало 13 ученика/ца (5 девојчица и 8 дечака)

06.12.2024 Основна школа Борисав Јанковић, издвојено одељење Мокра Гора, радионици је присустовало 11 ученика/ца (6 девојчица и 5 дечака).

13.12.2024 Медицинска школа Ужице, радионици је присустовало 27 ученика/ца (од укупног броја 22 је девојчица и 5 дечака).

13.12.2024 Медицинска школа Ужице, радионици је присустовало 15 ученица

17.12.2024 Техничка школа, Ужице, радионици је присустовало 25 ученика (25 дечака).

17.12.2024 Техничка школа, Ужице, радионици је присустовало 19 ученика (2 девојчице и 17 дечака).

09.04.2025. Економска шлола Ужице, на радионици је било присутно 17 ученица (13 девојчица и 4 дечака).

09.04.2025. Економска шлола Ужице, на радионици је било присутно 25 ученика/ца(15 девојчица и 10 дечака).

28.04.2025. Каран, Основна школа Миодраг Миловановић Луне, на радионици је било присутно 17 ученика (5 девојчица и 12 дечака).

28.04.2025., Каран, Основна школа Миодаг милованович Луне, радионици је било присутно 10 ученика (5 је девојчица и 5 дечака).

03.06.2025. Основна школа Нада Матић, на радионици је било присутно 22 ученика/це (11 девојчица и 11 дечака).

04.06.2025. Основна школа Нада Матић, Ужице, на радионици је било присутно 20 ученика/ца (8 девојчица и 12 дечака).

05.06.2025. Основна школа Душан Јерковић, Ужице, на радионици је било

присутно 27 ученика/ца (16 девојчица и 11 дечака).

06.06.2025. Основна школа Душан Јерковић Ужице, на радионици је било присутно 25 ученика/ца (13 девојчица и 12 дечака).

06.06.2025. Основна школа Душан Јерковић Ужице, на радионици је било присутно 22 ученика/це (9 девојчица и 13 дечака).

07.06.2025. Основна школа Душан Јерковић Ужице, на радионици је било присутно 24 ученика/це (13-девојчица и 11 дечака).

07.06.2025. Основна школа Душан Јерковић Ужице, на радионици је било присутно 28 ученика/це (13-девојчица и 15 дечака).

09.06.2025. Основна школа Алекса Дејовић. Крвавци, на радионици је било присутно 14 ученика/це (11 девојчица и 3 дечака).

10.06.2025. Основна школа Ђура Јакшић Дрежник – истурено одељење, на радионици је било присутно 3 ученика

10.06.2025. Основна школа Ђура Јакшић Равни, на радионици је било присутно 7 ученика (3 девојчица и 4 дечака).

10.06.2025. 12.06.2025.Основна школа Миодраг Миловановић Луне,село Каран на радионици је било присутно 10 ученика/це (3 девојчице и 7 дечака).

12.06.2025.Основна школа Миодраг Миловановић Луне,село Каран, на радионици је било присутно 10 ученика/це (3 девојчице и 7 дечака).

12.06.2025. Основна школа Акекса Дејовић Севојно, на радионици је било присутно 25 ученика/це (14 девојчица и 11 дечака).

13.06.2025. Ужичка гимназија,на радионици је било присутно 30 ученика/це (18 девојчица и 12 дечака).

14.06.2025. Ужичка гимназија, на радионици је било присутно 13 ученика/це (2 девојчице и 13 дечака).

14.06.2025. Економска школа Ужице, на радионици је било присутно 22 ученика/це (11 девојчица и 11 дечака).

4. Активности отварања локалног дијалога о корупцији у заједници

Два округла стола под радним називом Утицај корупције у заједници реализовани су 19. јуна и 26. јуна 2025. Место реализације Сала градског развојног центра у Ужицу. Теме су одбарене као кључне за младе након спроведених едукација.

Тема првог окрулог стола: Утицај корупције у заједници - Финасирање и суфинасирање програма за омладину у граду Ужицу - поступак, резултати, изазови и препоруке за унапређење.

Учесници: пројектни тим је на овај доигађај послао позивна писма на 20 адреса. На позив се одазвало 10 учесника/ца. Догађај су пратили новинари локалне / регионалне ТВ 5 из Ужица.

Ток округлог стола – након добродошлице и основних информација о пројекту водитељ округлог стола је покренуо дискусију на тему омладинске политике у граду Ужицу. Бројна су питања покренута током дискусије. Нека од питања о којима се дискутовало су: именовање Савета за омладину, Локални акциони план за младе, Конкурс за доделу средстава из буџета града Ужица, до извештавања и организација које су добиле средства на конкурсу. Занимљиво је да су на округли сто били позвани и представници организација које су добиле средства у 2025.г а да се ни једна организација није одазвала позиву.

Наиме на конкурс пријавило 18 организација а 17 је укупно подржано.

Закључци учесника догађаја су следећи:

- Да се комкурс прилагоди садржајно тренутку расписивања
- Средства су ограничена и требало би да буду већа
- Упитно је колико су млади укључени у процес креирања политике за младе
- Смернице за конкурс треба да буду детаљне
- Било је у предходним годинама ситуација када ОЦД нису поднеле извештаје
- Поставило се питање одговорности које су дефинисане Уговорима о реализацији пројеката; Град нема буџетског инспектора.
- Евалуација ефеката недостаје и ако постоји тај документ није доступан јавности.
- Не постоји ревизија активности – јер не постоје ни јасне смернице.
- Потребно је у позиву дефинисати два лота – за озбиљније пројекте више средстава и за неформалне или новије организације лот два са мање срердстава.
- Све је ово последица непостојања Савета за младе (који је на прошлој седници Скупштине именован).
- Веома је битно да се што хитније уради и усвоји Локални акциони план за младе.

Тема другог округлог стила: Утицај корупције у заједници – Положај младих у локалним политикама запошљавања у Ужицу

Учесници: пројектни тим је на овај доигађај послао позивна писма на 20 адреса. На позив се одазвало 10 учесника/ца. Догађај су пратили новинари локалне / регионалне ТВ 5 и ТВ Лав из Ужица.

Ток округлог стола – након добродошлице и основних информација о пројекту водитељ округлог стола је покренуо дискусију на тему „ Политика запошљавања у граду Ужицу". Учесници округлог стола су истакли да у филијала НСЗ у Ужицу има добру сарадњу са локалном самоуправом у односу на друге филијале у Републици Србији. Да су и ОЦД корисници средстава опредељених из локалног буџета за политику запошљавања.

Поред добре сарадње и великог процента искоришћених средстава (удружена средства града и републике) постоје и изазови који би требали да се заједничким снагама превазилазе у наредном периоду.

Учесници/це су истакли неколико препорука за унапређење локалне политике запошљавања:

- Да се мере прилагоде тренутним потребама
- Да се планирају дугорочне мере
- Критеријуми да се ускладе са потребама (послодаваца и незапослених);
- Потребно је креирати мере за незапослене особе које су до сада најмање користике овај облик запошљавања;
- Редефинисати постојеће мере у складу са ситуацијом на тржишту рада која се из године у годину мења и разлике у потребама ЈЛС.
- Поставља се питање Како се мере ефекти на локалном нивоу и ко је за то задужен?

- Постоји тенденција да нам млади одлазе као сезонски радници у земље у окружењу и с тим у вези колико као друштво водимо рачуна да они буду обавештени са потенцијалним опасностима са којима се могу суочити (а везано за трговину људима, останак без докумената и рад на црно...).

- Могућност запошљавања преко омладинске задруге се слабо користи. Да ли је то зато што млади немају поверења у задруге.

- Савет за запошљавање постоји али се поставља питање колико је заиста активан и колико је рад овог савета транспарентан. Извештај о ефектима се не ради и није доступан јавности.

- За кориснике је лоше нарочито за ОСИ време/ период запошљавања из помоћ мера. Ово се нарочито лоше одражава за ОСИ јер они да би остварили услов од 5 година радног стажа треба 15 година да буду запослени уз подршку која им се даје кроз мере запошљавања.

- Накнаде за особе су ниске и стога треба да се определе већа средства јер иницијатива Савета за повећање средстава постоји.

- Доста средстава се издваја за самозапошљавање али и ту би требало издвојити више средстава или подстицати кандидате да се удружују.

- Онима који се самозапошљавају потребна је дугорочна нематеријална подршка или менторство како би општали у првим годинама пословања.

- Промовисати самозапошљавање и подршку у удруживању средстава.

- Остварити што већу сарадњу локалних актера нарочито је важна улога Регионалне развојне агенције Златибор.

5.Промоција и дисеминација пројектних активности и резултата –

У циљу упознавања шире јавности о пројекту и пројектниим резултатима одржана је конференција за медије 30.јуна 2025. Прилог о конференције је објављен на следећем линку портала Западне вести.

https://www.zapadnevesti.com/2025/07/01/mladi-uzica-zele-znanje-i-akciju-protiv-korupcije-zavrsena-anketa-u-okviru-jednogodisnjeg-projekta/

На конференцији су предствљени резулатиа пројекта са посебним фокусом на анкету која је спроведена међу младима.

Продукција, емитовање и реемитовање 5 видео клипова – након добијања сагласности, емитовани су клипови на ФБ страници Ужичког центра за људска права и демократију, као и на ТВ 5 Ужице, која се налази на листи кабловских оператера. ТВ 5 је реемитовала видео материјал више пута до краја реализације пројекта.

Израда и дистрибуција сетова радног материјала (блок и оловка) и постера – штампано је и дистрибирано 800 сетова промо материјала као и 50 постера.

Израда информативног водича Стоп корупцији - 500 промерака водича је, након добијања сагласности, штампано и дистрибуринао младима.

Сви материјали су добили сагласност Агенције за спречавање корупиције за продукцију, штампу и дистрибуцију.

Информације о пројекту као и релевантна документација објављени су на сајту Ужичког центра.

Кратак опис праћења и процене т.ј. система и метода коришћених за праћење и процену резултата-евалуација пројекта
Надзорни одбор Ужичког центра је пратио пројектне активности и мерио успешност сваке појединачне активности и целокупног пројекта. Главни методи за прикупљање података били су присуство активностима, листе учесниика и извештаји са активности На овај начин, институционално праћење је било у потпуности остварено (програма и организационих питања која утичу на пројекат), праћење контекста, резултата и циљева.

Кратак опис свих одступања између одобреног пројектног документа и спровођења пројекта
Због друштвено политичке ситуације у Ужицу нисмо били у могућности да реализујемо следеће активности: - **Реализација једне радионице са студентима Учитељског факултета** - **Јавна презентација – релизација јавног догађаја** - **Продукција, емитовање и реемитовање једне тв емисије**

Кратак опис управљања ризицима
Током реализације пројекта дошло је до великих промена у друштву које су резултирале одлагањем и померањем догађаја, али је већина тих проблема савладана захваљујући подршци коју смо добили од представница Агенције за спречавање корупције. **На жалост три активности, због догађаја на које нисмо могли да утичемо нису реализоване, тако да новац планиран за те активности није потрошен.**

Датум подношења извештаја: **24.7.2024.**

Потпис (са печатом) подносиоца извештаја:

Удружење „Ужички центар за људска права и демократију" Ужице